

<http://dx.doi.org/10.16926/gea.2025.02.01.10>

dr Mateusz CHRZANOWSKI

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

ORCID ID: 0000-0002-4099-0980

e-mail: mateusz.chrzanowski@mail.umcs.pl

Udział Senatu w procesie notyfikacji

Streszczenie

Niniejszy artykuł przedstawia zagadnienia dotyczące notyfikacji w pracach Senatu. Jest to interesująca instytucja, której istnienie jest jednym z przejawów oddziaływania prawa Unii Europejskiej na krajowy system tworzenia prawa. Przeprowadzona analiza miała na celu przede wszystkim identyfikację przyjętych uregulowań prawnych, poglądów doktryny i przedstawienie praktyki stosowania. Wyniki oceny obrazują, że niestety brak jest właściwych regulacji określających udział Senatu w procedurze notyfikacyjnej w zakresie prac ustawodawczych.

Słowa kluczowe: notyfikacja, Senat, proces ustawodawczy, prawo Unii Europejskiej.

Wprowadzenie

Prawo Unii Europejskiej wpływa na proces ustawodawczy państw członkowskich w sposób wielowymiarowy, czego przejawem jest zwłaszcza instytucja notyfikacji¹. Szczególne znaczenie należy przypisać tym procedurom notyfikacyjnym,

¹ Notyfikacja jest pojęciem złożonym. Brak jest jednolitej definicji tej instytucji prawnej. Spowodowane jest to rozwinięciem jej charakterem (Zob. Z. Cieślík, *Notyfikacja w pracach Sejmu*, [w:] A. Kuś, A. Szachorń-Pszenny (red.), *Wpływ *acquis communautaire* i *acquis Schengen* na prawo polskie – doświadczenia i perspektywy*, Lublin 2014, s. 41. Generalnie należy rozumieć przez notyfikację powiadomienie o określonym wydarzeniu, z którym mogą być związane ustalone skutki. Instytucja ta wskazuje różnego rodzaju obowiązki o charakterze informacyjnym oraz kontrolnym.

które dotyczą stanowienia prawa krajowego, a dokładniej stanowienia ustaw². Zadania i kompetencje polskiego parlamentu w sprawach związanych z członkostwem w Unii reguluje Ustawa o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej³ oraz regulaminy Sejmu⁴ i Senatu⁵. Należy podkreślić, że w polskim prawie konstytucyjnym nie ma uregulowań kształtujących systemowo instytucję notyfikacji⁶. W takiej sytuacji należy stosować pewne reguły ogólne.

Charakterystyka regulacji związanych z procesem notyfikacji

Regulamin Sejmu i Regulamin Senatu nie zawierają przepisów określających zasady i tryb realizacji obowiązków notyfikacyjnych. Nie oznacza to, że izby te nie są zaangażowane w proces notyfikacyjny. Powstaje tu problem natury proceduralnej związany z tym, jaki organ jest uprawniony do dokonania notyfikacji. Warto w tym przypadku zwrócić uwagę na jedno z postanowień Naczelnego Sądu Administracyjnego, w którym podkreślił on, że „to przede wszystkim Sejm i jego organy powinny czuwać nad tym, aby nie doszło do uchwalenia ustawy, która nie została poddana obowiązkowej notyfikacji”⁷. Należy dodać, że jeśli pierwsza izba nie zrealizuje tego obowiązku, to powinien to zrobić Senat. Taki tryb działania został wypracowany w oparciu o interpretację art. 10 ust. 1 pkt 10a Regulaminu Sejmu. Tożsame rozwiązanie należy również odnieść do Senatu. Zgodnie

² Z perspektywy postępowania legislacyjnego w parlamencie istotne są cztery rodzaje notyfikacji: notyfikacja pomocy publicznej, notyfikacja przepisów technicznych, notyfikacja związana z harmonizacją prawa państw członkowskich Unii Europejskiej i notyfikacja regulacji krajowych w dziedzinach podlegających kompetencji Europejskiego Banku Centralnego. W ujęciu opisywanego zagadnienia taki wybór ma znaczenie, gdyż takie wskazane obowiązki notyfikacyjne występujące w odniesieniu do projektów aktów prawnych będą rzutowały na formę procesu ustawodawczego z nimi związanego. Zob. J. Lichocki, *Podmiot właściwy w zakresie obowiązku notyfikacji poselskich projektów ustaw*, „Studia Prawnicze” 2015, z. 1, s. 174.

³ Jest to tzw. ustawa kooperacyjna, która jest częścią polskiego systemu prawnego, nie wynika wprost z Konstytucji, Dz. U. z 2024 r., poz. 1379. Ustawa z dnia 8 października 2010 r. zastąpiła Ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, Dz. U. z 2004 r., nr 52, poz. 515.

⁴ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. M.P. z 2022 r., poz. 990), dalej: Regulamin Sejmu.

⁵ Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 listopada 1990 r. Regulamin Senatu (M.P. z 1991 r., nr 2, poz. 11), dalej: Regulamin Senatu.

⁶ Trybunał Konstytucyjny podkreśla w swoim orzecznictwie, że żaden z przepisów Konstytucji nie normuje notyfikacji przepisów technicznych ani też nie odwołuje się do niej wprost lub pośrednio (Wyrok z dnia 11 marca 2015 r., sygn. P 4/14, OTK ZU 3A/2015, poz. 30).

⁷ Postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 15 stycznia 2014 r., sygn. II GSK 686/13.

z art. 8 pkt 3 jego Regulaminu Marszałek Senatu prowadzi sprawy z zakresu stosunków z Sejmem, z parlamentami innych krajów, a także z instytucjami oraz innymi organami Unii Europejskiej⁸.

Podmiotem zobowiązanym do notyfikacji pomocy publicznej są państwa członkowskie. W prawie polskim brak jest przepisów szczegółowych określających organy przekazujące właściwe informacje Komisji Europejskiej. Wskutek braku regulacji wskazujących dokładnie organ właściwy w sprawie notyfikacji przyjąć należy, że notyfikacja mogłaby zostać przeprowadzona przez Radę Ministrów jako organ, który konstytucyjnie odpowiada za prowadzenie polityki zagranicznej państwa⁹. Po ustaleniu przedmiotowego charakteru ustawy zadaniem Marszałka Senatu byłoby przekazanie notyfikowanego aktu Radzie Ministrów, a ta kierowałaby informacje do Komisji Europejskiej. Z powodu braku podstaw prawnych do angażowania się przez Marszałka Senatu w działania z zakresu polityki zagranicznej państwa należy uznać za nieprawidłowe przesyłanie przez ten organ dokumentów notyfikowanych bezpośrednio Komisji Europejskiej. Jeśli zaś chodzi o wskazanie właściwego organu do przygotowania i skompletowania dokumentacji związanej z notyfikacją, wydaje się, że obowiązek taki powinien spoczywać na podmiocie wykonującym inicjatywę ustawodawczą. Nie istnieją jednak przepisy, które by taki obowiązek tworzyły.

Prawo polskie wskazuje, że koordynatorem krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych jest minister właściwy do spraw gospodarki¹⁰. W sytuacji wykrycia potrzeby notyfikacji ustawy Marszałek Senatu powinien skierować dokumenty notyfikacyjne do tego ministra. Komunikacja realizowana jest drogą elektroniczną za pomocą specjalnego systemu wymiany danych, który jednocześnie narzuca zarówno sposób, jak i formę przesyłanych treści¹¹.

Należy podkreślić, że projekty ustaw, które już po dokonaniu notyfikacji zostały zmienione w sposób istotny, powinny zostać notyfikowane powtórnie. Zaniechanie notyfikacji albo brak wstrzymania procedury legislacyjnej stanowi

⁸ Współczesny kształt pozycji ustrojowej Senatu jest w znacznej mierze wynikiem historycznych doświadczeń parlamentaryzmu w Polsce w XX wieku. Zob. P.B. Zientarski, *Organizacja wewnętrzna Senatu. Studium prawnoustrojowe*, Warszawa 2011, s. 73–75, S. Patyra, *Wszystko już było, czyli dziedzictwo polskiego parlamentaryzmu XX wieku*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2021, nr 4, s. 89–90, K. Skotnicki, *Senat III RP – nieprzemyślany czy niepotrzebny?*, [w:] *Dwadzieścia lat transformacji ustrojowej w Polsce*, red. M. Zubik, Warszawa 2010, s. 223–227, J. Ciemniowski, *Dwuizbowość w systemie konstytucyjnym III Rzeczypospolitej*, „Przegląd Sejmowy” 2010, nr 5, s. 60–64.

⁹ Art. 146 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r., Dz. U. z 1997 r., nr 78, poz. 483 ze zm.), dalej: Konstytucja.

¹⁰ Art. 9 ust. 5 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, Dz. U. z 2024 r., poz. 1370.

¹¹ P.P. Polański, *Europejskie prawo handlu elektronicznego. Mechanizmy regulacji usług społeczeństwa informacyjnego*, Warszawa 2014, s. 305.

naruszenie prawa Unii Europejskiej. Następstwem naruszenia może być m.in. obowiązek odzyskania udzielonej bezprawnie pomocy publicznej albo bezskuteczność przyjętych przepisów krajowych. Notyfikacja projektu ustawy następuje na etapie prac legislacyjnych, umożliwiając wprowadzenie do projektu poprawek uwzględniających ewentualne zastrzeżenia zgłoszone przez jej adresata.

Komisja i pozostałe państwa członkowskie są uprawnione do zgłaszania swoich uwag do danego projektu, a państwo, które dokonało notyfikacji, obowiązane jest do możliwie pełnego uwzględnienia tych uwag. Jak podkreśla się w literaturze, obowiązek notyfikacji przepisów Unii Europejskiej w pierwszym rzędzie wpływa na istotę ustawy jako aktu o charakterze pierwotnym, który może dowolnie uregulować planowaną w niej problematykę prawną. Ma również istotne konsekwencje dla trybu ustawodawczego¹².

Doświadczenia z funkcjonowaniem notyfikacji z udziałem Senatu

Problem notyfikacji pojawił się jak dotychczas w kilku przypadkach, ale dotyczących istotnych postępowań ustawodawczych. Najbardziej znanym przykładem wydaje się być ustawa o grach hazardowych¹³. Była ona odpowiedzią na kryzys polityczny, jaki nastąpił w wyniku lobbingu na proces ustawodawczy niektórych właścicieli automatów do gier liczbowych. W tym postępowaniu Senat nie wniósł poprawek, a chęć szybkiego zakończenia kryzysu w tym przypadku zdecydowała o konieczności szybkiego uchwalenia ustawy bez wystąpienia o konieczną, jak się później okazało, notyfikację¹⁴.

¹² „Przekładając bowiem obowiązek notyfikacji na polską procedurę tworzenia prawa, trzeba stwierdzić, że jeżeli dana materia wymaga notyfikacji, wymóg ten należy spełnić pomiędzy III czytaniem a rozpatrzeniem ustawy przez Senat. Uwzględniając fakt, że oczekiwanie na uzyskanie takiej notyfikacji może zająć nawet kilka miesięcy, wymóg ten nie jest skorelowany z uprawnieniami polskiego Senatu, który na rozpatrzenie ustawy ma jedynie 30 dni. Stanowi to zatem jeszcze jeden argument za przyznaniem władzy wykonawczej kompetencji do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy w sprawach związanych z naszym członkostwem w Unii Europejskiej”. W. Orłowski, *O potrzebie optymalizacji procesu ustawodawczego w Polsce*, „Studia Iuridica Lublinensia” 2014, nr 22, s. 481.

¹³ Ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2009 r., nr 201, poz. 1540), która wpłynęła jako projekt rządowy.

¹⁴ Warto tu wspomnieć o wyroku Trybunału Sprawiedliwości uznającego, że przepisy krajowe tego rodzaju jak przepisy ustawy o grach hazardowych, które mogą powodować ograniczenie, a nawet stopniowe uniemożliwienie prowadzenia gier na automatach o niskich wygranych poza kasynami i salonami gry, stanowią potencjalnie „przepisy techniczne” w rozumieniu dyrektywy, w związku z czym projekt powinien zostać przekazany Komisji w wypadku ustalenia, że przepisy te wprowadzają warunki mogące mieć istotny wpływ na właściwości lub sprzedaż produktów. Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w połączonych sprawach Fortuna Sp. z o.o. (C-213/11), Grand Sp. z o.o. (C-214/11) i Forta Sp. z o.o. (C-217/11) przeciwko Dyrektor Izby Celnej w Gdyni.

Z kolei przykładem ważnego aktu prawnego z faktycznym udziałem Senatu, w którego procesie zaistniał problem notyfikacji, była Ustawa z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw¹⁵. Jej projekt został wniesiony do Sejmu 2 kwietnia 2013 r.¹⁶ jako rządowy projekt ustawy. Dotyczył on przedłużenia do 31 marca 2015 r. funkcjonującego do 31 marca 2013 r. systemu wsparcia wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w jednostkach wysokosprawnej kogeneracji z wyłączeniem jednostek opalanych metanem uwalnianym i ujmowanym przy dołowych robotach górniczych w czynnych, likwidowanych lub zlikwidowanych kopalniach węgla kamiennego lub gazem uzyskiwanym z przetwarzania biomasy. Do wspomnianego projektu dołączono konieczną opinię Ministra Spraw Zagranicznych z 20 grudnia 2012 r., że projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej z zastrzeżeniem notyfikacji projektu Komisji Europejskiej w trybie art. 108 TFUE. Na posiedzeniu 13 grudnia Komisja Gospodarki oraz Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa przyjęły sprawozdanie, w którym wniosły o przyjęcie przedłożenia rządowego bez poprawek do drugiego czytania¹⁷. Do wniosku Komisji dołączona była kolejna opinia Ministra Spraw Zagranicznych z 23 stycznia 2014 r., w której stwierdzono, że projekt ustawy ujęty w dodatkowym sprawozdaniu Komisji Gospodarki oraz Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Drugie czytanie w Sejmie odbyło się 22 stycznia 2014 r., po którym to ponownie skierowano projekt do Komisji Gospodarki oraz Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. W dodatkowym sprawozdaniu wspomniane Komisje przedstawiły wniosek o przyjęciu wszystkich poprawek¹⁸. W trzecim czytaniu odbytym w tym samym dniu projekt został uchwalony. Tym razem jednak Senat po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu 24 stycznia 2014 r. ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw wprowadził do jej tekstu poprawki¹⁹. Zgodnie z Regulaminem Sejmu były one przedmiotem obrad właściwych komisji, które w swoim sprawozdaniu z 11 marca 2014 r. wniosły o przyjęcie poprawek senackich²⁰. Co również ważne, do wniosku dołączona była opinia Ministra Spraw Zagranicznych z 28 lutego 2014 r., w której stwierdził on, że poprawki ujęte w uchwale nie są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej. Jednocześnie zwrócił uwagę, że w związku z dokonaną notyfikacją Komisji Europejskiej systemu wsparcia kogeneracji obecna zmiana polegająca na obniżeniu dolnej granicy jednostkowej opłaty zastępczej z 15% do 5% powinna zostać

¹⁵ Dz. U. z 2014 r., poz. 490.

¹⁶ Druk sejmowy VII kadencji nr 1273.

¹⁷ Druk sejmowy VII kadencji nr 2010.

¹⁸ Druk sejmowy VII kadencji nr 2010-A.

¹⁹ Druk sejmowy VII kadencji nr 2178.

²⁰ Druk sejmowy VII kadencji nr 2194.

notyfikowana Komisji. Jednak już 14 marca 2014 r. odbyło się rozpatrywanie przez Sejm stanowiska Senatu, na którym senackie poprawki przyjęto. Zwrócić przy tym należy uwagę, że od podjęcia uchwały Senatu do rozpatrzenia poprawek minęły 22 dni, natomiast od skierowania ustawy do Marszałka Sejmu do rozpatrzenia poprawek minęło 349 dni. Spodziewać się należy, że okresy te zostały wykorzystane na uzyskanie notyfikacji instytucji Unii Europejskiej.

Bez trudu można również podać przykład, kiedy to Sejm nie wprowadził poprawki senackiej, w wyniku której zachodziła konieczność ponownego przeprowadzenia procedury notyfikacji. Dotyczy on procesu ustawodawczego związanego z uchwaleniem ustawy o rekapitalizacji niektórych instytucji finansowych²¹. Stosowny projekt został wniesiony do Sejmu 13 lutego 2009 r.²² jako projekt Rady Ministrów. Jego przedmiotem było określenie zasad, warunków i trybu rekapitalizacji niektórych instytucji finansowych polegającej na udzielaniu przez Skarb Państwa gwarancji zwiększania funduszy własnych instytucji finansowych oraz na przejmowaniu przez Skarb Państwa instytucji finansowych. Zgodnie z wymogami Regulaminu Sejmu do projektu ustawy dołączono opinię Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej z 13 lutego 2009 r., która stwierdzała zgodność proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej. Już 18 lutego 2009 r. projekt ten skierowano do pierwszego czytania w Komisji Finansów Publicznych. Wskazana Komisja 18 marca 2009 r. w swoim sprawozdaniu wniosła o uchwalenie załączonego projektu ustawy²³. Do tekstu projektu ustawy przyjętego przez Komisję dołączono kolejną opinię Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej z 19 marca 2009 r., że projekt ustawy był zgodny z prawem Unii Europejskiej. W opinii stwierdzono jednak, że projekt podlegał miał konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym w trybie ustalonym w decyzji Rady 98/415/WE z 9 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych. Podkreślono też, że projekt ustawy stanowi program pomocowy, dlatego powinien zostać notyfikowany Komisji Europejskiej, która miałaby dokonać ostatecznej oceny zgodności z prawem Unii Europejskiej. Drugie czytanie projektu w Sejmie odbyło się 6 stycznia 2010 r., po czym został on ponownie skierowany do Komisji Finansów Publicznych. Wspomniana Komisja po rozpatrzeniu zgłoszonej w trakcie drugiego czytania poprawki na posiedzeniu 7 stycznia 2010 r. wniosła, aby poprawkę tę przyjąć²⁴. Do wniosku dołączona była kolejna opinia Ministra Spraw Zagranicznych z 7 stycznia 2010 r. o zgodności z prawem Unii Europejskiej poprawek do rządowego projektu ustawy ujętych w dodatkowym sprawozdaniu Komisji Finansów Publicznych. Kolejne, trzecie czytanie

²¹ Ustawa z dnia 12 lutego 2010 r. o rekapitalizacji niektórych instytucji oraz o rządowych instrumentach stabilizacji finansowej, Dz. U. z 2010 r., nr 40, poz. 226.

²² Druk sejmowy VI kadencji nr 1691.

²³ Druk sejmowy VI kadencji nr 1791.

²⁴ Druk sejmowy VI kadencji nr 1791-A.

projektu odbyło się 8 stycznia 2010 r. W jego trakcie na tym posiedzeniu Sejmu przyjęto proponowaną poprawkę. Senat po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm ustawy przedstawił uchwałę z 5 lutego 2010 r., w której wprowadził do tekstu ustawy poprawki²⁵. Marszałek Sejmu skierował 5 lutego 2010 r. uchwałę Senatu ponownie do Komisji Finansów Publicznych w celu jej rozpatrzenia. Komisja ta po rozpatrzeniu senackiej uchwały na posiedzeniu 10 lutego 2010 r. wniosła, aby przyjąć część senackich poprawek.

Co również istotne, do wniosku dołączona była opinia Ministra Spraw Zagranicznych z 10 lutego 2010 r., w której stwierdzono, że jedna z poprawek Senatu stanowić miała zmianę warunków, na których podstawie udzielana będzie pomoc publiczna tym instytucjom. Minister zwrócił ponadto uwagę, że ustawa stanowiła program pomocowy zatwierdzony przez Komisję Europejską, dlatego wszelkie istotne modyfikacje zatwierdzonego już programu, zmieniające istotnie warunki udzielania pomocy, powodować miały konieczność ponownego uzyskania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej co do jego zgodności ze wspólnym rynkiem. W konsekwencji jego zdaniem uwzględnienie wskazanej poprawki miało skutkować koniecznością ponownego przeprowadzenia procedury notyfikacji ustawy do Komisji Europejskiej jako program pomocowy. Ponadto stwierdzono, że poprawki objęte uchwałą Senatu były zgodne z prawem Unii Europejskiej z zastrzeżeniem uwagi zawartej w przedłożonej opinii. 12 lutego 2010 r. odbyło się rozpatrywanie przez Sejm stanowiska Senatu, na którym przyjęto część senackich poprawek. Co w tej sprawie istotne, Sejm odrzucił poprawkę Senatu zaopiniowaną negatywnie przez Ministra Spraw Zagranicznych, z którą związana była konieczność ponownego przeprowadzenia procedury notyfikacji. Dlatego też od podjęcia uchwały Senatu do rozpatrzenia poprawek minęło zaledwie 7 dni. Natomiast od skierowania ustawy do Marszałka Sejmu do zakończenia procesu ustawodawczego po rozpatrzeniu poprawek Senatu minęło aż 349 dni.

Uwagi końcowe

Wskazane powyżej dwa przykłady związane z poprawkami Senatu przekonują, że problem konieczności uzyskania notyfikacji w trakcie procesu ustawodawczego praktycznie redukuje rolę ustawodawczą drugiej izby do rozpatrzenia przedłożeń Sejmu. Jednocześnie pokazuje, jak przemożną rolę posiada Rada Ministrów, której opinia o zgodności lub niezgodności z prawem Unii Europejskiej przesądza o kierunku dalszych prac ustawodawczych.

Podkreślić również należy, że termin 30 dni na rozpatrzenie przez Senat ustawy stoi w istotnej sprzeczności z wymogami dotyczącymi konieczności

²⁵ Druk sejmowy VI kadencji nr 2723.

notyfikacji. W większości parlamentów dwuizbowych nie jest to dostrzegalne z uwagi na brak istnienia terminów na zajęcie się przez drugą izbę projektami rozpatrywanych ustaw. W przypadku relacji Sejm – Sena^t procedura rozpatrywania ustaw dokonujących transpozycji przepisów prawa unijnego przekonuje o nierówności pozycji ustrojowej obu izb. Zwrócić bowiem należy uwagę, że oba wspomniane projekty były rozpatrywane przez Sejm przez blisko rok, co pozwalało wielokrotnie dokonywać notyfikacji pojawiających się propozycji ustawodawczych.

Konkludując wpływ członkostwa w Unii Europejskiej na pozycję ustrojową Senatu, zauważyć można pewien paradoks. Z jednej strony przepisy Traktatu z Lizbony²⁶ przyznają bez różnicy uprawnienia mające wpływ na podejmowanie decyzji ustawodawczych Unii Europejskiej obu izbom²⁷. Tym samym Sena^t uzyskał kompetencje, które wywierają wpływ na funkcjonowanie organów władzy wykonawczej²⁸. Z drugiej jednak strony praktyczne działanie przepisów o notyfikacji powoduje faktyczną marginalizację Senatu w procedurze transpozycji prawa unijnego do prawa polskiego. Mając na uwadze, że przepisy wprowadzające prawo Unii Europejskiej stanowią istotną część wszystkich uchwalanych przepisów ustaw, jest to znaczne uszczuplenie konstytucyjnych uprawnień drugiej izby w Polsce.

Literatura

Balicki R., *Funkcja europejska Sejmu*, Wrocław 2019.

Brzęk W., *Notyfikacja projektów aktów prawnych zawierających przepisy techniczne*, „Journal of Modern Science. Zeszyty Naukowo-Dydaktyczne” 2010, t. I/VII.

Ciapała J., *Uwagi w sprawie udziału Senatu w stanowieniu ustaw*, [w:] A. Bisztyga, P. Zientarski (red.), *Kierunki zmian pozycji ustrojowej i funkcji Senatu RP*, Warszawa 2014.

Ciemniewski J., *Dwuizbowość w systemie konstytucyjnym III Rzeczypospolitej*, „Przegląd Sejmowy” 2010, nr 5.

Cieślak Z., *Notyfikacja w pracach Sejmu*, [w:] A. Kuś, A. Szachon-Pszenny (red.), *Wpływ *acquis communautaire* i *acquis Schengen* na prawo polskie – doświadczenia i perspektywy*, Lublin 2014.

²⁶ Traktat z Lizbony zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, sporządzony w Lizbonie 13 grudnia 2007 r., Dz. U. z 2009 r., nr 203, poz. 1569.

²⁷ Wiązało się to z przekazaniem kompetencji obu izb parlamentu, w tym głównie uprawnień ustawodawczych, na rzecz tej organizacji.

²⁸ J. Ciapała, *Uwagi w sprawie udziału Senatu w stanowieniu ustaw*, [w:] A. Bisztyga, P. Zientarski (red.), *Kierunki zmian pozycji ustrojowej i funkcji Senatu RP*, Warszawa 2014, s. 103–104.

- Dobrowolski M., *W sprawie potrzeby reformy dwuizbowości polskiego parlamentu*, „Przegląd Sejmowy” 2009, nr 2.
- Lichocki J., *Podmiot właściwy w zakresie obowiązku notyfikacji poselskich projektów ustaw*, „Studia Prawnicze” 2015, z. 1.
- Orłowski W., *O potrzebie optymalizacji procesu ustawodawczego w Polsce*, „Studia Iuridica Lublinensia” 2014, nr 22.
- Patyra S., *Wszystko już było, czyli dziedzictwo polskiego parlamentaryzmu XX wieku*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2021, nr 4.
- Polański P.P., *Europejskie prawo handlu elektronicznego. Mechanizmy regulacji usług społeczeństwa informacyjnego*, Warszawa 2014.
- Pudło A., *Funkcja europejska parlamentów państw członkowskich Unii Europejskiej*, „Przegląd Sejmowy” 2015, nr 1.
- Radzewicz P., *Kontrola obowiązku notyfikowania ustawy w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym*, „Przegląd Sejmowy” 2014, nr 5.
- Serowaniec M., *Europeizacja tradycyjnych funkcji polskiego parlamentu w świetle postanowień traktatu z Lizbony oraz ustawy kooperacyjnej z 8 października 2010 roku*, „Studia Iuridica Toruniensia” 2014, t. XIV.
- Skotnicki K., *Konstytucyjne uwarunkowania wyborów do Senatu RP*, [w:] A. Bisztyga, P. Zientarski (red.), *Kierunki zmian pozycji ustrojowej i funkcji Senatu RP*, Warszawa 2014.
- Skotnicki K., *Senat III RP – nieprzemyślany czy niepotrzebny?*, [w:] *Dwadzieścia lat transformacji ustrojowej w Polsce*, M. Zubik (red.), Warszaw 2010, s. 223–227.
- Zientarski P.B., *Organizacja wewnętrzna Senatu. Studium prawnoustrojowe*, Warszawa 2011.

Senate participation in the notification process

Summary

The article presents issues related to notification in the work of the Senate. That is an interesting institution, the existence of which is one of the manifestations of the impact of European Union law on the national law-making system. The conducted analysis aimed at identifying the adopted legal regulations, doctrine views and at presenting the practice of their application. The assessment results show that, unfortunately, there are no appropriate regulations specifying the Senate's participation in the notification procedure regarding legislative work.

Key words: notification, Senate, legislative process, European Union law.